

Begrippenlijst bij *Waarom de wereld niet bestaat*

1. Objecten behoren tot een objectgebied

“Een OBJECTGEBIED is een gebied dat een bepaald type objecten bevat en waarin vaststaat volgens welke regels die objecten met elkaar verbonden zijn. Zo is er bijvoorbeeld het objectgebied van de politiek. Tot dat objectgebied behoren de kiezers, de plaatselijke verkiezingen, de uitgangspunten van de partijen, belastinggelden en nog veel meer.” (Gabriel 27)

Objecten zijn dus zaken waarover gedacht kan worden, die onderscheiden worden, waar onderzoeksmethoden bij horen en waarover (soms) kennisvermeerdering mogelijk is.

Dingen zijn objecten(zaken) die een vorm van materialiteit hebben. (Descartes *res extensa*). Ook bij dit soort objecten die materieel zijn -en dus in een ruimtetijd voorkomen- horen onderzoeksmethoden die (soms) tot kennisvermeerdering kunnen leiden.

2. Feiten = wat waar is over iets

Een wereld zonder feiten bestaat niet. Er is zelfs geen niets mogelijk zonder het feit dat er niets is. Als er niets te eten is, is dat een feit, en soms best een vervelend feit bovendien. Het niets bestaat niet. Er is altijd wel iets het geval, er is altijd wel iets waar over iets. Aan de feiten kan niets en niemand ontkomen. (38)

Een wereld zonder dingen is daarentegen niet zo moeilijk voor te stellen. Voorbeeld In mijn dromen komen geen ruimtetijdelijke vormen voor, maar alleen gedroomde objecten. (38)

Feiten zijn zelf deel van objectgebieden. (39)

Ontologische reductie = het verdwijnen van objectgebieden door kennisvermeerdering. (41)

Register is een bepaalde set premissen, media, methoden en materialen waarmee we kennis opdoen over een bepaald objectgebied. Elk wetenschappelijk onderzoek veronderstelt dat we een bepaald register kiezen waarmee we de wetenschappelijke kennis produceren.

3. De wereld bestaat niet

De wereld als het object gebied aller gebieden is een metafysica. En bestaat niet!

Er zijn objecten waarover wij nadenken die een waarheidswaarde hebben. Maar dat geldt niet voor alle objecten. (56)

4. Bestaan is voorkomen in een zinveld

Existeren betekent leterlijk verschijnen en het verschijnt aan ons mensen in een onderscheiding die we kunnen leren kennen. Iets is de optelsom van alles wat het onderscheid van al de andere objecten.

Bestaan = verschijning in een zinveld

Zinvelden = de ontologische basiseenheden - het zijn de plaatsen waarop dingen ook werkelijk verschijnen. Bestaan is de omstandigheid dat iets in een zinveld verschijnt. (Dit komt nog aan de orde)

5. Wie kritiseert hij en waarom?

Fysicalisme zegt dat alles wat bestaat zich in het universum bevindt en daarom natuurkundig kan worden onderzocht.

Voorbeeld fysicalisme; een natuurwetenschapper die tegen een treinmachinist zegt dat hij uiteindelijk helemaal niet bestaat en niet meer is dan een hoopje deeltjes (al weerhoudt dat hem er overigens waarschijnlijk niet van om vervolgens toch een treinkaartje te kopen)

Materialisme zegt dat alles wat bestaat, materieel is.

Voorbeeld materialisme; herinneringen of de verbeelding zijn (als hersentoestand) materieel, hoewel de zaken waarover de herinnering gaat of die worden ingebeeld, niet materieel hoeven te zijn.

Gabriels probleem met beide opvattingen is niet hun bewering over iets, maar hun aanname dat hun beschrijving en methode niet een objectgebied betreft met een specifieke benadering en techniek, maar dé ontologie. Dat wil zeggen de aanspraak is dat de wereld -of het objectgebied aller gebieden- alleen op de wijze is.

Constructivisme zegt dat er geen feiten op zich zijn en dat alle feiten en gebeurtenissen (dus alles e het geval is) door mensen zelf geconstrueerd wordt.

Het woord register (Gabriel) lijkt op paradigma (Kuhn) of episteme (Foucault) maar wijkt af omdat het idee van een register voor Gabriel niet uitsluit dat er achter wat wij weten een object bestaat. Er is kennis van het object op zichzelf mogelijk, waartoe bij het paradigma en het episteme niet mogelijk is.

Het postmodernisme (= constructivisme zegt Gabriel gemakshalve) maakt de denkfout dat er helemaal geen feiten, geen zaken op zich bestaan, maar dat wij in plaats daarvan alle feiten construeren door onze uiteenlopende verhandelingen en wetenschappelijke methoden. (Kant doet dat vlg. Gabriel ook omdat hij beweerde dat wij de wereld zoals die op zich is, niet kunnen kennen.)